

VAMPIR-CUADECUC FİLMİNİN MOMA'DA GÖSTERİMİ SIRASINDA OKUNAN MEKTUP, 1972

Pere Portabella

(İngilizce'den Çeviren: Seda Usubütün)

Pere Portabella tarafından yazılan ve *Vampir-Cuadecuc* filminin New York MoMA'da (Modern Sanatlar Müzesi) gösterimi sırasında, yönetmenin yokluğunda okunan mektuptur. Francocu otoritelerce muhalefetin bazı gizli gruplarına dâhil olduğu gerekçesi ile pasaportuna el konan yönetmen, gösterimde bulunamamıştır. Gösterim sonrası aralarında **Jonas Mekas** gibi film yapımcıları, aktörler ve film eleştirmenleri de bulunan 107 kişi, İspanyol Elçiliğine hitaben yazılan ve bu durumun bir daha tekrarlanmamasını dileyen bir mektup kaleme almış ve imzalamıştır.

Bugün burada -isteğim dışında- bulunamıyor olmam beni filmime giriş olarak bu satırları yazmaya zorladı.

Vampir, sinema dili üzerine düşünme çabasıdır. Aynı zamanda, **Jesus Franco** yapımı *Count Dracula*'nın çekimleri sırasında yapıldığı için, belki de pek çok korku filmi tarafından aşağılanan bir janr olan fantezi filmi analiz etme çabasıdır, “vampir film” probleminin araştırılması ve yeniden düşünülmesidir. Ama temelde, şunu belirtmek istiyorum, *Vampir* ülkemdeki ilk bağımsız filmlerden biridir. Ve sizi şu gerçek konusunda uyarmalıyım ki, yerleşik düzen dışında çalışmak politik, sosyal ve kültürel durumumuzun bizi zorladığı bir gerçekliktir, bir seçim değildir.

İspanya’da bağımsız sinema yapmanın tek olası yolu, hükümet koruması altında çalışmamak ve büyük dağıtıcılardan uzak durarak sansürden kaçınmaktır. Kendi özgün gerçekliğimizde kökleri olan ve ihtiyaçlarımız ve ideolojilerimizle tutarlı filmler yapıyoruz, bu nedenle hükümet tarafından sunulan ayrıcalıklardan da uzak durmalıyız çünkü bu ayrıcalıklar en iyi olasılıkla iktidarın ve baskılayıcı politikaların bir uzantısından başka bir şey olmayacaktır. Çok kısıtlı ve kendimize ait olanaklarla çalışırız, bu yöntemler sistem dışı olsa da bize geleneksel üretim kavramını dönüştürme şansı verir. İspanya gerçekliği ile örtüşen veya onu yansıtan özgün film dili arayışımızı gerçekleştirebileceğimiz tek yol, tek alternatifimiz budur. Bu yol, yönetmeni ve film yapımcısını günlük yaşamdaki tarihi sorumluluklarından muaf tutmayan devrimci “avant-garde”ın kökleri ile de bağlantılı olmalıdır. Kitleleri yok sayan ve bu tür kaygılardan uzaklaşan politik ve artistik avant-garde hareketin sahte maskesini sıyırmalıyız. Bu aktif konumlanma ancak sistemin “legalitesi” dışında gelişebilmektedir, ki İspanya’da bugün geçerli olan bu sistem, demokratik süreçlerin en azını bile gösterememekte, eleştiriye tek yanıtı baskı uygulanması şeklinde olmaktadır.

Bu konumlanma ile insan, bu ülkede sistemin dışında ve bağımsız kalmanın sonuçlarını öngörmek durumunda. Bir ülke ki, temel hak ve özgürlükler yaşanamıyor; hükümet onayı olmadan sayısı 19’u geçmeyen kişilerin bir araya gelmesi yasadışı toplantı olarak kabul ediliyor; grev, askeri müdahale gerektiren bir suç olarak görülüyor; sansür konusunda tam yetkili otoritelerin bireyselleşmiş anlayış ve saygısı yok; **Picasso**’ya övgü yapmak yasa dışı ve İspanyol ressam için Madrid Üniversitesi’nde etkinlik düzenleyen önemli bir sanat eleştirmeni ve öğrencileri hapse atılıyor. Kültürel alanda, yasaklanan kitapların, el konan dergilerin, kapatılan yayınevlerinin listesi sonsuz. Oyunlar ve filmler

sansürleniyor, yasaklanıyor, profesörler tutuklanıyor, entelektüeller ve öğrenciler hapse atılıyor – baskının örneklerinin sonu gelmiyor.

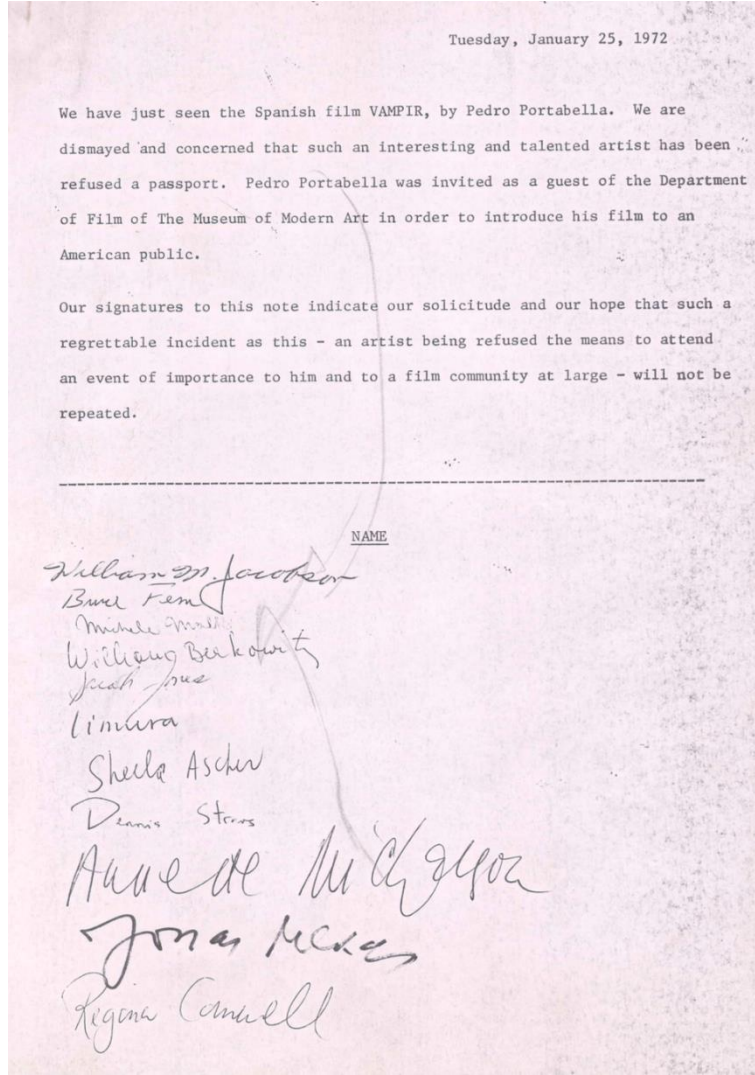
Çalışanlara uygulanan baskı daha da kötü. Bugünkü rejim, Avrupa Ekonomik Topluluğuna katılma ve ekonomiyi güçlendirme yönündeki dış politikası ile daha çok özgürlük izlenimi verse de her geçen gün demokratikleşme mücadelesi güçlendikçe ülkede baskı sürüp gidiyor.

Bu bağlamda, ben ve benim gibi entelektüel faaliyetlerde bulunan pek çok meslektaşımın pasaportlarına el konulmuş olması neden bugün New York'ta olamadığımı açıklıyor. Medyanın baskılanması nedeniyle bugün izleyeceğimiz **Vampir** filmimin ülkemde yasal bir varlığı yoktur. Ve bu acayip durum ayrıksı bir örnek olarak değil, bugünkü İspanya gerçekliğini herhangi bir uluslararası festivalde yasal olarak İspanya'yı temsil eden herhangi bir filmde çok daha iyi yansıtan bir durum olarak görülmelidir.

Karşınızda **Vampir**, her şeye karşın değil, her şeyin sonucu olarak.

Pere Portabella

Gösterim sonrası yazılan ve imzalanan mektup ve çevirisi:

25 Ocak 1972, Salı

Az önce İspanyol **Pedro Portabella**'nın filmi **Vampir**'i izledik. Böylesine ilginç ve yetenekli bir sanatçıya pasaport verilmemiş olması karşısında hayal kırıklığına uğradık ve endişelendik. **Pedro Portabella**, filmini Amerikan seyircisine sunmak üzere Modern Sanatlar Müzesi Film Bölümü tarafından davetlidir.

Bu metne koyduğumuz imzalarımız, bir sanatçının kendisi ve daha geniş sinema çevresi için önem arz eden bir etkinliğe katılımını sağlayacak belgelerin sağlanmaması gibi üzücü bir olayın yeniden yaşanmaması için arzu ve umudumuzu yansıtmaktadır.